

Asianro 654/05.21.00/2021

§ 93**Lausuntopyyntö Varsinais-Suomen erityishuoltoapiirin kuntayhtymän toimintasuunnitelmaan vuosille 2022-2024**

Palveluyksikön johtaja Katarina Leino 24.6.2021:

Varsinais-Suomen erityishuoltoapiirin kuntayhtymä pyytää 27.5.2021 saapuneella kirjeellä jäsenkunnilta lausuntoja kuntayhtymän toimintasuunnitelmaan vuodelle 2022. Lausuntoja pyydetään toimittamaan viimeistään 17.9.2021 mennessä. Lisäaika pyydetty.

KTO:n hahmottelee 27.5.2021 päivätyssä kirjeessä Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen aikataulua sekä uusien hyvinvointialueiden mahdollista aloitusta 1.1.2023 alkaen. KTO:n tavoitteena on, että vammaispaalvelut muodostaisivat oman kokonaisuuden tulevalle hyvinvointialueella. KTO on kiinteässä yhteydessä kuntiin ja suunnittelee toimivia asiakasprosesseja maakunnallisen sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämissuunnitelman mukaisesti. Prosessit ovat käytettävissä tulevalle hyvinvointialueella. KTO toteaa, että kunnissa on paljon vammaispaalveluiden osaamista ja mikäli rakenneuudistus toteutuu, on tärkeää, että osaaminen tulee hyödynnetyksi.

Kuluneet puolitoista vuotta koronapandemia on raamittanut vahvasti KTO:n toimintaa ja muuttanut työkäytänteitä. Toimintaa on sopeutettu uuteen toimintaympäristöön onnistuneesti ja asiakkaiden tarvitsemat palvelut on pystytty tuottamaan pääsääntöisesti koko palvelukirjon mukaisesti.

KTO:n talous on pystytty pitämään tasapainossa; mikä kertoo resurssien ja palvelutarjonnan vaatimusten oikeasta suhteesta. KTO:n hallitus esittää kevätkuustolle vuoden 2020 tilinpäätöksen yhteydessä, että jäsenkunnille palautetaan 300.000 € palvelujen käytön suhteessa.

Tavoitteena on tulojen ja menojen tasapainossa pitäminen ja palvelun hintojen tarkistaminen siltä osin, kun ne eivät kata toiminnasta syntyviä kuluja. Asiantuntijapaalveluiden hinnat ja sisällöt sekä toteuttamistapa tullaan tarkistamaan ja tarkentamaan. Asiantuntijapaalveluiden hinnat on tarkistettu viimeksi vuonna 2016. Uutta kunnallista yleistä työehtosopimusta ei vielä ole, joten palkankorotusten vaikutusta vuosien 2022-2024 talouteen ei täysin pystytä arvioimaan.

KTO:n toiminnan strategisten linjausten luomiseksi lausuntopyynnössä pyydetään kannanottoa ja ehdotuksia seuraavien palveluiden toiminnan suunnitteluun; kuntoutuspaalvelut, osallisuutta ja työllistymistä edistävä toiminta, asu-

mispalvelut, asiantuntija- ja lääketieteelliset erityispalvelut sekä Mylly-Antin koulun toiminta.

Raision kaupunki toteaa lausuntonaan Raision ja Ruskon yhteistoiminta-alueen osalta pyydettyihin ehdotuksiin seuraavaa:

Kuntoutuspalvelut

KTO:n kuntoutus sekä tutkimus- ja kriisipalveluiden asiakaspaikkamäärä on tällä hetkellä 69 paikkaa. KTO tiedustelee, onko paikkamäärä riittävä, jos haasteellisten tilanteiden määrä lisääntyy?

Raision ja Ruskon yhteistoiminta-alueen kehitysvammopalveluissa tutkimus- ja kriisipaikkoja on käytetty vuosittain yksittäisissä asiakastilanteissa. Palvelu on ollut erittäin tarpeellista erityisesti akuuteissa tilanteissa, jossa asiakkaalla on vaativia erityistarpeita liittyen käyttäytymisen haasteisiin, tilanne on kriisiytynyt ja tuen tarve muuttunut äkillisesti. Tavoitteenamme on, että jatkossakin saisimme kriisi- ja kuntoutuspalveluita mahdollisimman nopeasti näissä akuuteissa tilanteissa, joihin peruspalvelut eivät pysty vastaamaan. Esitämme, että KTO varmistaa jatkossakin paikkojen nopean saatavuuden ja tarvittaessa tarkistaa paikkamäärää.

Toivomuksia korvaavista palveluista KTO:n kuntoutuskeskuksessa tapahtuvien kuntoutus- ja kriisijaksojen sijasta ei tällä hetkellä ole. KTO:lla on jo palveluvalikossa asiantuntijapalveluiden jalkautuminen peruspalveluihin asiakkaan omaan toimintaympäristöön.

Osallisuutta ja työllistymistä edistävä toiminta sekä digitaaliset palvelutuotteet

Osallisuutta ja työllistymistä edistävää toimintaa tuotetaan Raision ja Ruskon yhteistoiminta-alueen kehitysvammopalveluissa omina toimintoina. Palveluissa ovat omat ohjaajaresurssit, joiden työnkuvaan kuuluvat työvalmennukset ja työpaikkakäynnit. KTO:n asumispalveluissa asuvien raisiolaisten ja ruskolaisien asiakkaiden osallisuutta ja työllistymistä edistävää toimintaa arvioidaan aina asiakaskohtaisesti.

Digitaalisten osallisuutta edistävien palvelutuotteiden kehittäminen voi olla tarpeellista tietyssä määrin huomioiden asiakasryhmän tarpeet sekä tuotteiden käytettävyys arjessa.

Asumispalvelut, uusi Valas-laki

Raision ja Ruskon yhteistoiminta-alueella ei tällä hetkellä ole tarvetta uusien KTO:n asumispalveluyksikön perustamiselle. KTO:lla ostetaan muutamia ohjatun ja autetun asumisen palveluita raisiolaisille ja ruskolaisille asiakkaille. Pääasiassa yhteistoiminta-alueella asumispalveluita tuotetaan omina palveluina.

STM:ssä valmistellaan Valas-lakia, joka tulee voimaan vuonna 2022. Uuden lainsäädännön seurauksena kaikki vammaiset siirtyvät sen piiriin. Muille vammaisryhmille ei myöskään tällä hetkellä ole yhteistoiminta-alueella tarvetta uusien asumispalveluyksikköjen perustamiselle.

Raision ja Ruskon yhteistoiminta-alue toivoo, että uusia KTO:n asumispalveluyksiköitä suunniteltaessa ja perustettaessa otetaan huomioon kehitysvammaisten asiakkaiden tarpeisiin suhteutetut asumispalvelut sekä päivätoiminnan mahdollistaminen, jotta palveluntuotanto olisi kustannustehokasta ja vaikutuksiltaan kuntouttavaa.

Asiantuntijapalvelut ja lääketieteelliset erityispalvelut

Raisio ja Ruskon yhteistoiminta-alueen kehitysvammopalvelut pitää tärkeänä, että KTO kehittää asiantuntija ja lääketieteellisiä erityispalveluita. Kehitysvammaisten asiakkaiden arjessa esiin nousevat tuen tarpeet ovat usein monimuotoisia, joissa pitää ottaa huomioon laajasti myös asiakkaan toimintaympäristön tekijät. Palvelut ovat edellä mainituista seikoista johtuen hyvä suunnitella joustaviksi sekä asiakkaan yksilölliset erityistarpeet huomioiviksi. Myös vaikuttavuus- ja kustannustehokkuusnäkökulma on tärkeä huomioida.

Asiantuntijapalvelut ovat tärkeä osa ennalta ehkäisevää palvelukokonaisuutta, jolla pyritään vahvistamaan asiakkaan omaa toimintakykyä ja ympäristön mahdollisuutta tukea kehitysvammaisia asiakkaita esimerkiksi haasteellisen käyttäytymisen tilanteissa.

Mylly-Antin koulun toiminta

Raision ja Ruskon yhteistoiminta-alueen kehitysvammopalveluilla ei ole lausuttavaa Mylly-Antin koulun suunnitelmien suhteen. Raision sivistyslautakunta laatii erillisen lausunnon koskien koulussa järjestettävää perusopetusta.

Yhteistoiminta-alue pitää tärkeänä KTO:n yhteistyötä kuntien opetustoimien kanssa. Näin ollen myönteiset vaikutukset tulevat näkyville yhtenäisissä erityisopetuksen sisällöissä, joka puolestaan on raisiolaisten ja ruskolaisten oppilaiden laadukkaan opetuksen varmistamiseksi tärkeä asia.

Mylly-Antin koulun yhteydessä toimivan kehitysvammaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toivotaan jatkuvan koulun toiminnan yhteydessä. Koulun yhteydessä järjestettävä aamu- ja iltapäivähoito on kehitysvammaisten lasten edun mukaista sekä kustannustehokasta toimintaa.

Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta

25.08.2021

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveystalvelujohtaja Juha Sandberg

Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta esittää oheisen vastauksen Raision kaupunginhallitukselle ja Ruskon kunnanhallitukselle annettavaksi lausuntona Varsinais-Suomen erityishuoltoapiirin kuntayhtymän toimintasuunnitelmaan vuodelle 2022.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti kokouksessa.

Päätös

Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastettiin heti kokouksessa.

Tiedoksi

Ruskon kunnanhallitus
Katarina Leino, Hoito- ja hoivatalvelut
KTO - kehitysvamma-alan tuki- ja osaamiskeskus
Kaupunginhallitus

